

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

PIRMAS LIETUVIU DIENRAŠTIS AMERIKOJE

Vol. I

KAINA, 2c

Chicago, Ill., Ponedėlis, Lapkritis-November 9, 1914.

PRICE, 2c.

No. 109

RUSAI ATKIRTO AUSTRUS NUO VOKIEČIU

Prie Ypres žuvo 100,000 vokiečių

Talkininkai pradėjo užpuolimus

Anglai bombarduoja Turkijos portus

RUSAI ATKIRTO AUSTRUS NUO VOKIEČIU.

LONDONAS, Nov. 9. — Lai kraščio Daily Telegraph korespondentas iš Peterburgo praneša, buk jis girdėjęs, kad rusams pasisekė perkirsti vokiečių komunikacijos liniją su austrais Galicijoje. Tas dalykas turis didelę reikšmę.

Korespondentas priduria, kad kada viskas taps žinoma, ką rusai darė Lenkijoje, tai Rusijos armijos komandotojas did. kunigaikštis Nikolajus busias paskaitytas didžiausiu šios gadinės karvedžiu.

RYMAS, Nov. 9. — Diplomatijos keliais čia sužinota, kad rusai ne tik atkirte vokiečius nuo austrų, bet atkirte austrams kelią pasitraukti prie Krakovo.

Sumušta austrų armija, kurios skaičius siekia 1,500,000 dabar einanti per Karpatų kalnus į Vengriją.

Austrai, pasitraukdami prieš rusus, pameta viską, vežimus su provizija, amunicija ir t. t.

TALKININKAI JAU UZPUOLA VOKIEČIUS.

LONDONAS, Nov. 9. — Vokiečiai iki šiol spyrė talkininkus Belgijoje ir šiaurinėje Francijoje. Dabar talkininkai jau pradėjo užpuolamąjį judėjimą ant vokiečių.

Vokiečių nuostoliai yra baisūs. Prie vieno tik Ypres žuvę iki 100,000 vokiečių.

Vokiečiai matyt prisipažįsta prie nepasisekimų Belgijoje, nes jų paskutinis pranešimas sako tik apie vieną jų pasisekimą Argonne apskrityje, kur jie užėmė svarbias pozicijas ties Vienne-le-Chateau. Čia jie atėmė nuo francuzų nemažą didžiųjų kanuolių.

TALKININKAI ATMUSA VOKIEČIŲ ATAKAS.

LONDONAS, Nov. 8. — Francijos oficialis apskelbimas sako, kad talkininkai ne tik atmuša smarkias vokiečių atakas, bet kaikuriose vietose net gali paeiti priekiu.

Ant Ypres upės mušiai apriimo. Francuzai užėmė du kaimu.

Nuo Ypres iki Oise pozicijų talkininkai atmušė smarkias vokiečių atakas.

Priešingas Francijos pranešimui yra Vokietijos pranešimas, kurs sako, kad vokiečiai, nežiurint į smarkų talkininkų gynimąsi, visgi eina pirmyn. Ypač daug vokiečiai laimėję prie upės Neuse.

ANGLIJA BOMBARDUOJA TURKIJOS MIESTUS.

LONDONAS, Nov. 9. — Telegrama iš Athenų praneša, kad Anglijos laivai bombardavo Turkijos Sarmussako ir Aysmal telegrafo stotis. Prie Aviali turkai paskandino Graikijos laivą, kurs buvo su Anglijos vėliava.

Turkai pagal vokiečių nurodymų skubiai fortifikuoja Aviali.

ANGLAI UZĖMĖ TURKIJOS PORTĄ.

LONDONAS, Nov. 8. — Admiraltija išandien apskelbė, kad anglai užėmė Turkijos portą Fao, kurs randasi Azatiškoj Turkijoje, ties žiotim upės Šat-el-Arab, Persijos užtajoj.

Turkų kanuolės šitame porte buvo nutildytos. Po to portą užėmė Anglijos kareiviai atvažiavę iš Indijos. Anglai nuostolių neturėję.

DARDANELŲ FORTAI SUNAIKINTI.

LONDONAS, Nov. 8. — Lai kraščio Daily Mail telegrama iš Athenų praneša, kad Dardanelų fortai bombardavimu esą visai sunaikinti. Tą žinią padavęs Amerikos laivas, kurs randasi ties Dardanelais.

ANGLIJA NEAPGALI BOERŲ.

LONDONAS, Nov. 8. — Oficialiai Anglija pripažino, kad oerų maišto pietinėje Afrikoj anglai negali iki šiol numalšinti.

Sukilęs prieš Anglija boerų generolas De Wet turi didele armiją, ir veikia ties Lindley.

Keliose vietose De Weto kareiviai išnaikino geležinkelius. Kita maištininkų armija veikianti kitoj vietoj ir buvusi užpuolusi Harrismithą. Maištininkų komanda einanti į Waterburgo apielinke.

Maištininkų generolas Boyers eina su savo kolumna ant Vryburgo.

PLANUOJA KAIP PAEMUS NAMĄ.

Hodge in Spokane Spokesman-Review.

Generolas Ziemas. Aš apsupsiu visą namą. Angliu karalius. — O aš įeisiu per anglių sandelį

Komanda prieš maištininkus yra pasiėmę ant savęs generolas Botha, Pietinės Afrikos Unijos premjeras. Jisai surinko gana daug kareivių ir tikiti sumušti maištininkus boerus. Vienas maištininkų komandotojas jau esąs suimtas kartu su 70 jo kareivių.

DAR 6,000,000 VOKIEČIŲ KARIUOMENES.

LONDONAS, Nov. 8. — Lai kraščio Times telegrama iš Roterdamo praneša, kad vokiečiai, kurie kariauja Belgijoje yra daugiausia liuosnoriai ir kad dar 6,000,000 liuosnorų nuo 19 iki 21 metų yra muštruojama Vokietijoje.

WASHINGTON, D.C., Nov. 6. — Mexikos revoliucionierių taikos konvencijai Aguas Calientes generolas Villa užreikė, kad jis atsisakęs būti generolu, kad tik atsisakytu nuo prezidentystės Carranza ir užleistu vietą konvencijos išrinktam laikinam prezidentui generolui Guiterrez.

Naujai išrinktas laikinasis prezidentas Guiterrez davė užreikimą, kad jis išpildys visus Amerikos reikalavimus prieš ištraukiant Amerikos kariuomenę iš Vera Cruz. To užreikimo Amerikai betgi negali užtekti. Vera Cruz valstiją dabar turi savo valdžioj generolo Aguillaro armija. Jeigu Villa galės parodyti, kad gali išvairyti Aguillara, tai tasyk tik Amerika ištrauks savo kariuomenę iš Vera Cruz.

VILLA SUARESTAVES NAUJA MEXIKOS PREZIDENTĄ.

NEW YORK, Nov. 8. — Čia gauta žinių, buk generolas Vil-

la suarestavęs generolą E. Guiterrezą, kurį Mexikos taikos konvencija Aguas Calientes išrinko laikinu Mexikos prezidentu vietoj Carranzos. Villa jį arestavęs buk už tai, kad jis nesutikęs su konvencijos tarimais.

TUKSTANČIAI DARBININKŲ SVEIKINO IŠRINKTĄJĮ SAVO KONGRESMANĄ.

NEW YORK, Nov. 8. — Darbininkai šiandien sveikino savo išrinktąjį atstovą į Suv. Valstijų kongresą, M. Londoną.

Kelios dešimtys tukstančių darbininkų susirinko į Madison Square daržą pamatyti savo atstovą.

Kada pasirodė M. London, visi jį karščiausia sveikino. Taip jau karštai visi sveikino Airijos darbininkų vadą J. Larkiną, kurs neseniai atvyko į Ameriką.

Ir M. London, ir J. Larkin ragino susirinkusius remti darbininkiską judėjimą.

ZĖMĖS DREBĖJIMAS

MESSINA, per Rymą, Nov. 8. — Čia buvo jaučiamas gana smarkus žemės drebėjimas, kuris nemažai nuostolių padarė. Po žemės drebėjimo pradėjo veikti ugniakalnis Vesuvius. Pranešama taipgi, kad ir ugniakalnis Aetna jau veikia.

Nei vienai dienai neužmirškite aukauti Lietuvos Selpimo Fondan

Nuo Virbalio vokiečiai nuvyti

Rusai vėl eis į Berliną

Armėnai buk sukilę prieš Turkiją

VOKIEČIAI JAU ISVARYTI NUO VIRBALIO.

LONDONAS, Nov. 9. — Rusijos oficialis pranešimas sako, kad rusai jau nuvarė vokiečius nuo Virbalio, kur jie turėjo tvirtas pozicijas. Vokiečiai dabar traukiasi prie Stalupėnų. Romintėnų miške ir už Lyko rusai veja vokiečius ant jų pėdų.

RUSAI VĖL EIS Į BERLINĄ.

PETERBURGAS, Nov. 8. — Čia visi taip mano, kad rusai, atmušę vokiečius iš Lenkijos, vėl galės pradėti savo marsą į Berliną.

Rusai jau keliose vietose įėjo į Prusiją, ir vėl rengiasi eiti prie Karaliaučiaus. Lykas ir Mlawa jau yra rusų paimti.

Vienoj vietoj dar vokiečiai tvirtai laikosi — tai prie Virbalio. Bet ir čia jau rusai pradeda juos smarkiai užpuldinti, ir gal greit galės iš jų pozicijų išvyti.

Lenkijoje dabar rusai jau privijo vokiečius prie Seradžio, už penkiolikos mylių iki Vokietijos rubežiaus.

Yra pranešimų, kad vokiečiai traukia jau net nuo Czenstochowo.

Galicijoje rusai sumušė austrų ir vokiečių pulkus prie Sano upės. Vien dar Przemyslio tvirtovė lieka nepaimta, bet rusai stengiasi ją paimti, ir pradeda apsupti. Austrai jau traukiasi prie Krakovo. Čia rusai nuo Spalių 23 d. iki lapkričio 4 d. paėmė 274 austrų oficerių, 18,500 kareivių ir nemažą kanuolių.

ARMĖNAI PRIES TURKIJĄ.

PETERBURGAS, Nov. 8. — Vakar čia tapo apskelbta, kad armėnai kyla prieš turkus.

Sakoma, kad armėnai nori nusikratyti Turkijos jungo, ir padeda Rusijos armijai, kuri veržiasi į Turkiją per armėnų žemę.

Rusai nuolat eina tolyn Turkijoje, nors tai jiems gana sunkiai atsieina, nes reikia pereiti daug kalnų, ir tose vietose visai nėra vieškelių.

Iš Kaukazo į Konstantinopolį rusams reiktų pereiti 700 mylių. O kadangi reikia eiti su visa savo provizija, kurios negalima gauti iš vietinių žmonių tai rusai negalės greit atsudurti prie Konstantinopolio. Jokių geležinkelių čia nėra.

Vienatinis budas, kokių talkininkai gali užkenkti Turkijai

— tai bombarduodami Dardanelus. Paėmus Dardanelus, talkininkai galėtų sunaikinti Turkijos laivyną. Po to rusai galėtų atsiųsti savo kariuomenę laivais.

Rusija betgi už savo kailį iš Turkijos pusės nedreba.

Turkija yra pavojingesnė Anglijai Aigypte. Sakoma, kad Anglijos Suez kanalas esąs nepakaktinai apgintas, ir turkai jį galėtų paimti.

Pavojinga Anglijai yra apskelbtoji Turkijos šventoji musulmanų karė. Vienok čia gaunam žinių, kad Anglija da turi užtektinai kareivių Aigypte.

rusija musulmanų sukinnimo nebijo.

CHOLERA AUSTRIJOJ.

BORDEAUX, Francija, Nov. 8. — Telegramos iš Viennos praneša, kad Austro-Vengrijoj daugiaus kaip 60 miestų žmoneš nesiliauja sirgę cholera.

RUSAI BOMBARDUOJA TURKŲ PORTĄ.

LONDONAS, Nov. 8. — Iš Konstantinopolio per Berliną ir Amsterdamą pranešama, kad Rusijos laivai ant Juodųjų jūrų bombardavo turkų portus Zungudlak ir Kuzlu. Keturi Turkijos transporto laivai tapo paskandinti. Zugudlake išnaikinta francuzų bažnyčia ir Francijos konsulatas.

Kita telegrama atėjusi bevielniu telegrafu sako: Pakeliui į Smyrną tapo paskandinti trys dideli Anglijos laivai.

RUSIJA ARESTUOJA DIPLOMATUS PERSIJOJ.

LONDONAS, Nov. 8. — Iš Amsterdamo telegrama praneša, kad Persijoje Tavrizo mieste Rusijos valdžia suarestavo ir paėmė nelaisvėn Austro-Vengrijos generalį konsulį ir Turkijos diplomatą, kuriuos išvežė Tiflisian.

Persijos valdžia ir Amerikos pasiuntinys užprotstavo prieš tokį Rusijos pasielgimą, nes tai yra tarptautinių tiesų laužymas.

Si žinia atėjusi iš Viennos Reuterio telegramų agentui.

Lietuva reikalauja jūsų pagalbos!

NAUJIENOS

The Lithuanian Daily News

Published daily, except Sunday, by Lithuanian News Publishing Company, Inc. Address, Naujienos, 1841 S. Halsted St., Chicago, Ill. Telephone, Canal 1506

Terms of subscription: In Chicago, by carrier, per week 12 cents; by mail, one year \$5.00. Outside Chicago, by mail, one year \$5.00;

Entered as Second-Class Matter March 7, 1914, at the Postoffice at Chicago, Ill., under the Act of March 3, 1879.

NAUJIENOS

Pirmas Lietuvių Dienraštis Amerikoje. Eina iš Chicago kasdien, išskiriant Nėdelėnienius.

Leidžia Naujienų Bendrovė. Prenumeratos kaina: Chicagoje — per išnešiojimą 12 centų savaitėje. Paštu siunčiant, Chicagoje mėnesis 6.00; pusei metų \$3.50.

Kfūr, ne Chicagoje, metams .. \$5.00 Pusei metų .. \$3.00 Dviem mėnesiam .. \$1.00 Europoje, metams .. \$7.00 Pavienių dienraščio numerų kaina 2c. Adresas: Naujienos, 1841 S. Halsted St., Chicago, Ill. Telefonas, Canal 1506.

Redakcijos Straipsniai

Naujas Patrizanas

Aštuntuoju savo numeriu "Jaunoji Lietuva" įstojo į aiškių partizanų eilę.

Pirmiausia ji stengėsi būti bepartivė; ir reikia pripažinti, gana paskėmingai. Pasišvėsdama daugiausia dailei ir grynai mokslui, negu politikai, ji apskritai imant ėjo tokiu keliu, ant kurio jau nereikėdavo griežtai susidurti su vienos arba kitos partijos reikalais.

Naujasis (iš eilės ketvirtas) "Jaunosios Lietuvos" redaktorius, p. A. Rimka pertraukė tradicijos ryšius ir, po iškilmingo prisidėjimo nedarė laikraščio siurui partivės, augstai iškelė partijos vėliava.

Tos partijos, kuri vadina save "bepartivė", t. y. tos bepartivėms partivės malingai, kaip malingai, vadinama "Jaunoji Lietuva".

Ar ta atmaina "Jaunoje Lietuvoje" užtikrins jai didesnę pasiekimą tarpe skaitytojų, mes nežinome, bet ji nepuikiai rekomenduoja nė laikraštį, nė josios redaktorių.

Naujajai "J. L." pozicija geriausiai galima pažinti iš josios straipsnių apie lietuvių seimą. Tenai "J. L." redakcija išreiškia aštrų papeikimą srovei, suorganizuotai seimui Chicagoje, ir antrai srovei, vadovavusiai New Yorko seime. Kaip vie noje, taip ir antroje srovėje, pasak jos viešpataujama ambicijų pilni ir siaurai protaujantis, bet gudrus ir gerai susitarę tarp savęs politikieriai.

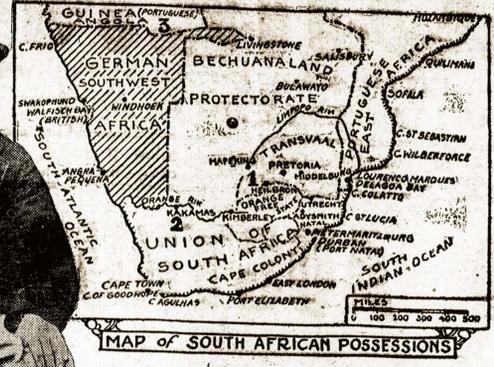
Kas kita trečioji srovė — tautininkai; jie nesuorganizuotai ir navius (nepartivė), bet už tai teisingi ir geriausių norų žmonės. Štai citata iš straipsnio "Kaip rengiasi prie bepartivės seimo?"

"Bet naujai suduriam aplinkybė sumanė pasinaudoti partizantais iš kitos — kairės pusės. Kuomet jų vienu klerikalų pasitraukimu visas seimas turėjo pasivirti kairėn pusėn ir kuomet mūsų tautininkai neturėdami nei jokios politiškos organizacijos nei (kaipo srovė) aiškiai nusistovėjusios ideologijos su nekaltu naišumu rengėsi prie seimo perimti tik viena mintimi — kuomi nors prisidėti prie Lietuvos žmonių nelaimių sumažinimo ir Lietuvai politiškos laisvės išgavimo, tai mūsų socialistų vadovai... ėmė galvoti ir veikti toje prasmėje, kad busimojo seimo vadeles paėmus į savo rankas."

P-as A. Rimka dar mažai gyveno Amerikoje ir nepažįsta ponų tautininkų, jeigu jisai gali skaityti juos nekaltais avinėliais, trokščiančiais vien laisvės ir gerovės Lietuvai. Pataria-

General DE WET

MAP OF SOUTH AFRICAN POSSESSIONS

Boerų sukilelių vadas generolas De Wet. Viršuje: Žemlapis Anglijos kolonijų pietinėje Afrikoje.

me jam dabar pasižiūrėti į tuos žmones, kaip jie rupinasi "Lietuvos nelaimių sumažinimu," griaudami Lietuvos Selpimo Fondą! O kas del socialistų vadovų galvojimo apie paėmimą seimo vadelių į rankas, tai p. "J. L." redaktorių turėtų atminti, kad dar už kelių dienų prieš seimą tarpe socialistų vadovų nebuvo vienybės net klausime, ar dalyvauti seime ar ne.

Toliaus, straipsnyje "Bendros pastabos ir ko visi tie seimai mokina," "J. L." redaktorius sako:

"O jeigu New Yorko seimo socialistiškai didžiama kaiku rias visur kitur priimtas visuomeniškai-politiškas svarbos rezoliucijas atmetė, tai tas jau garbės nedaro, nes tuomet paėmė ne tik kitu, bet ir savo pačių idealus. Ir nėra abejoniškas, kad Amerikos lietuvių socialistai, jeigu tik tas jų pasmerkiamas rezoliucijas parodytų kitų kraštų ir tautų savo politikos draugams, tai turėtų nemaža teisintis ir rausti del savo... politiško "nesusipratimo."

Nes negirdėtas socialistiško judėjimo istorijoje atsitikimas, kad socialistai kur nors balsuotų prieš tautų ar valstybių federacijos idėją, prieš visotiną, lygų tiesių ir slaptą balsavimą, prieš moterų tiesių lygybę, prieš tikėjimo ir sąžinės laisvę, prieš žmogaus ir pilečio teises, prieš pavergtos tautos etnografišką autonomiją. O mūsų "lietuviškos" parlamento "socialistų" frakcija" visa tai padarė."

Mes tyčia paėmėme tokią ilgą citatą, kad mūsų skaitytojai turėtų progos pažinti visapusiškai naują "J. L." vedėją. P-as Rimka šitoje citatoje tvirtina, kad socialistai New Yorko seime balsavę prieš "tauty ar valstybių" federacijos idėjas. Bet jo tvirtinimai yra melas.

Socialistai balsavo ne prieš pačių tautų federacijos idėją, bet prieš tam tikrą rezoliuciją, kurioje tautų federacija minima tikiai tarp ko kita. Gi ta rezoliucija buvo — p. Šliupo — paduota, kaip paanaky mas į klausimą: kaip panaikinti kares. Socialistai del to ir atmetė tą rezoliuciją, kad tas klausimas joje nepilnai ir neteisingai išrišamas, visai ne del to, kad tenai kalbama apie tautų federaciją.

Taip-pat yra melas p. Rimkos tvirtinimas, buk New Yorko seime socialistai balsavę prieš visuotiną ir lygų balsavimo teisę, prieš moterų teisių lygybę, prieš tikėjimo ir sąžinės laisvę ir t.t. P-as "J. L." redaktorius "užmiršta" pranešti savo skaitytojams, kad toje

Šliupo rezoliucijoje, kur kalbama apie tas teises ir laisves, yra prirašyta da ir daugelis kitų dalykų pav., susivienijimas su latviais, lietuviškai latviškos respublikos rubežiai, vienos lietuvių kalbos pripažinimas už valdišką ir t.t. ir t.t. Del visu šitų dalykų rezoliucija ir buvo atmetta; viena, apie kairiuosius tų dalykų seimas negalėjo nieko spresti, kaip sakysime, apie susivienijimą su latviais; antra, kiti dalykai buvo priešingi laisvės ir lygybės principams, kurį rezoliucija neva skelbia, — pavyzdžiui, reikalavimas, kad teismuose, mokyklose ir valdžios įstaigose būtų priverstina valdiška kalba lietuviška net ir tose Lietuvos dalyse, kur lietuvių yra mažuma; trečia, rezoliucija daro smulkų autonomiškos Lietuvos planą, o ne patikintis, ma vien principų išreiškimą; neturint dar autonomijos, ir ypač mums, Amerikos gyventojams, toks smulkus planas darymas yra staciai juokingas.

Tai ve prieš ką balsavo socialistai seime. P-as Rimka, užtylėdamas tikrasias rezoliucijų atmetimo priežastis, nori perstatyti socialistus kokiais paskutinės rūšies atžagareiviais, paprasčiausių net politiškos demokratijos principų priešais. Šitoks budas kovos su savo priešais yra nesvarus. Jisai, tiesa, amerikiečiams ne pirmiena. Klesiška jo pavyzdį mes turime iš tų laikų, kada rinkosi pirmasis visuotinas Amerikos lietuvių seimas. Istorijs išėjo įri su Šliupo rezoliucija. Šliupas parašė rezoliuciją, apie Lietuvos autonomiją, beveik žodis į žodį tokią, kaip ta, kurią jisai skaitė New Yorko seime, ir pasiūlė siustijai Rusijos carui. Socialistai prieš. Tuomet Šliupas ir ėmė šukauti, kad socialistai esą priešai moterų teisių gygybės ir visuotino balsavimo ir t. t. O jje buvo priešai visai ne tų teisių, bet tikiai — siuntimo rezoliucijos.

Iškreipti savo priešo nuomonę, kad būtų lengviaus diskredituoti jį skaitytojų akyse, yra papratę menkos doros demagogai. Labai gaila, kad p. Rimka taip greitai atitiko pasivėzes Amerikoje. Zenklas jam ir jo redaguojamam laikraščiui labai prastas.

Belgija

Ne apie tuos dalykus, kurie dėjosai Belgijoje karės laiku, ir ne apie jos ateitį mes čia ketinome kalbėti. Pakalbėsime apie tai, kokia buvo Belgija, iki ši krės prasidėjo.

Šiomis sunkiomis dienomis labai daug girdėti apie laisvę ir demokratiją. Kiekviena

valstybė giriasi esanti demokratiška. Net Rusija, dejuojančioji po caro nagaika, vadinama save demokratiška šalim ir sakosi kovojanti už pavergtųjų tautų laisvę. Bet jgu caro valdžios pagyrais tiki tik nesimaneliai, tai link Belgijos dvi nuomonės sunku sutikti. Ji pripažinti viena demokratiškiausių pasaulyje valstybių; ji yra laisva, laisvesnė net už Franciją ir Angliją.

To neveizint tečiaus, reikia nurodyti, kad Belgija jau nuo senai yra šalis, kurioje viešpatauja didžiausias žmonių išnaudojimas. Niekur kitur taip ilgai nebuvo panaikintas moterų ir vaikų darbas kasyklose; ir niekur dabar taip neišnaudojami vaikai, kaip Belgijos klostorių dirbtuvėse. Lainsvamaniai Belgijoje spaudžia iš darbininkų paskutinius syvus vardan laisvės, o dievo-baimingieji — vardan tikėjimo.

Belgijoje vėliausi įvesti įstatymai, apsaugonjintįs darbininkus. Tenai yra daugiausia, negu bet kurioje vakarinėje Europos valstybėje, analfabetų ir didžiausias nuosimtis nusidėjėlių. Iš viso tik keletas metų atgal tenai nelankančių mokyklos vaikų skaičius sie-davo 200,000. Iš rekrutų 8 nuosimčiai nemoka nė skaityt, nė rašyt, 54 nuosimčiai moka skaityt, rašyt ir skaitliuoti ir tikiai 19 nuosimčių yra truputį daugiau apsišvietę.

Liaudies tamsumas yra lygus jos skurdui. Kad šeima-nas galetų išsimaitinti, dažnai priversti yra dirbti ne tikiai suaugę josios nariai, bet ir maži kudiukai. Darbininkų skaičius didesnis, negu reikalauja pramonija, todėl uždarbiai labai žemi. Rytinėje Hollandijoje randasi dar tokių sodžių, kur vyrai už dienos darbą mokamą pusė franko (frankas 20 centų). Gyvenimas darbininkų, kurie tiek menkai uždirba, yra blogas visais atžvilgiais. Girtuoklystė tarp jų prasiplatinus baisiai.

Kriminalių prasikaltėlių, kaip tokioji mažukėje šalyje, Belgijoje nepaprastai daug. 1911 m. tenai nubausta už įvairius prasiženėjimus ir nusidėjimus 50,637 žmonių; 38,407 tarp jų buvo vyrų, o 12,230 moterų. Beveik pusė nuteistųjų į kalėjimą jau ne pirmu kartu.

Spėkos, kurios materiališkai ir dvasiškai žudė Belgijos žmones, buvo kapitalizmas, kataliki dvasiškijs ir monarchija. Dabar prisidėjo dar karė...

Raudonajam Kryžiui Chicagoje jau yra sudėta \$92,000. Tikimos, kad iki ketvergū bus \$100,000.

Praktiškiausias Pasulyje Daiktas

Parašė "Naujienoms" Carl D. Thompson.

Socializmas yra praktiškiausias pasulyje daiktas.

Mūsų šalis jau turi nuosavą pačto sistemą, nuosavas viešiasias mokyklas; mes iškasėme Panamos kanalą ir padarėme daug kitų viešų darbų. Musų miestams priklauso vandens ir šviesos intaisai ir jie rengiasi paimti į savo rankas gatvekarių linijas.

Paskutiniais metais daugybė Europos miestų paėmė į savo rankas ir dabar valdo gatvekarių linijas, gazo vandens ir elektriškos šviesos intaisai ir kitokius viešo naudojimosi dalykus. Kiekvienas toks įvedimas yra žingsnis prie socializmo. Beveik visi geležinkeliai pasaulyje, išskiriant Suvienytasias Valstijas, priklauso dabar valdžioms. Nuolatos valdžios tai vienur, tai kitur įgija geležinkelius ir tuo budu žengia prie socializmo.

Visame kame apsiereiškia tokia-pat tendencija. Nuo šios valandos todėl socializmo laukiti reikės neilgai.

Socialistų partija tvirtai stovi ant tarptautinio socializmo principų. Jos ateitis priklauso nuo žmonių apšvietimo ir nuo žmonių įvieto išsiplėtojimo. Abu šituo du faktoriai be paliovos veikia socializmo naudai.

Socialistų Partija yra revoliucijine savo galutinai tikslė, bet ji yra evoliucijinė ir konstruktivė savo metode.

Kiekvieną priemonę, kuri pagerina sąlygas, socialistai karštai remia nuo daugelio metų.

Pirmoje eilėje šitos priemonės gali sustabdyti neturto augimą, vadinasi, kartu išsigimimą minių.

Del svarbiausia priežastis, del kurios socialistai pritaria toms priemonėms, yra ta, kad jų pagalba galima ramiai ir tikiai perkeisti visuomenę.

Laiškai iš Lietuvos

Laiškas iš Suvalkų gub.

Iš gmino Silsodžių, Pajevonio gminas, Vilkaiviškio pavieto, Suvalkų gub., 1 d. rugsėjo tėvai rašo savo sunui Jonui Micevičiui, Chicago. Laiškas rašytas dar prieš vokiečių įsiveržimą į Suvalkų gub. (Laiškas perėjęs per cenzurą.)

Šiuo sykiu esame sveiki. Jau manėm, kad jau daugiau su jumis nepasimatysime, bet kad Dievas duos, tai ir vėl galėsime pasimatyti.

Kaip prasidėjo mušiai prie rubežiaus, tai ir namuose negalima buvo išbuti, sienos ir langai drebėjo. Dabar jau negirdėt nei Eitkunuose kaip mušasi.

Dabar laukuose mažai gali me dirbti. Reikia važiuoti į "stoikas." Kiti išvažiavo po šventei, o ir dabar jų nėra namie. Vieni turi važiuoti į Gumbinę, kiti į Kalvariją, kiti už Vištyčio, kokiais 6 ar 7 mylias vežti valgius ir visokius įrankius.

Aš tai pabunu po 3 paras ir paskui, kaip tik iškrauna, ir pabėgu namo.

Bernotas kaip išvažiavo jau baigiasi 2 savaiti ir dar nesugrįžo.

Kariuomenė eina netik plentu, bet šale kelio per kokį viorstą. Kaip — tik prasidėjo karė, tai nesustodami eina ir eina kareiviai visais keliais.

Kareivių kruvos guli sukrautos, kraujuose pasriuvę, baisu ir žiurėti.

Parduoti nieko negalima niekam, tik tiek kad dar kareiviai ką nuperka.

Pas mus monopolij kareiviai išdaužė, o Vilkaiviškje kareiviai paleido bravorą, degtinė bėgo iš pado, sėmė ją bonkomis, upeilais, sudėjais. Bet dabar degtinės niekur negalima gauti nei lašeio.

Prusų Lietuviai Puolusieji karėje

Dvylikta Kompanija

Edwardas Prancas iš Vadereitiškių — lengvai sužeistas

Brano Bartel iš Pikkallen — sužeistas

Evaldas Svaras iš Rubogų — sunkiai sužeistas

Jurgis Skertis iš Szagern — sužeistas

Bruno Tutlys iš Tilžės — sunkiai sužeistas

Jurgis Sanclovaitis iš Ušlekmių — lengvai sužeistas

Ansas Jandžinas iš Sudmanten — Trusch — lengvai suk.

Jonas Bepdikas iš Klaipėdos — lengvai sužeistas

Pranas Svaras iš Gedvilaičių — sunkiai sužeistas

Povilas Gardys iš Vikičių — prapuolęs

Richardas Svarcas iš Klaipėdos — užmuštas

Karolis Surgis iš Gruenheide — užmuštas

Pranas Visvilas iš Meszel — sunkiai sužeistas

Martynas Jenkis iš Dantzinklaid — sunkiai sužeistas

Jurgis Šlyžys iš Stutų — sunkiai sužeistas

Harry Budrikis iš Klaipėdos — sunkiai sužeistas

Otto Kibeika iš Smeltės — prap.

Richardas Vestpalas iš Ustekmių — prapuolęs

Mikas Kunelis — regeristas iš Mantwieden — prapuolęs

Jurgis Jonelaitis iš Parelių — prapuolęs

Jonis Urbonas iš Zodekių — prapuolęs

Hugo Wohlwegmuth iš Klokių — Volteris Mantvicas iš Klaipėdos — sunkiai sužeistas

Jonas Ney iš Joniškes — užm. morkų — lengvai sužeistas

Jonas Rodveikis iš Silininkų — sunkiai sužeistas.

Emilijas Kusaitis iš Elberfeldprapuolęs

Kristupas Kolumbas Počka iš Sakenelių — prapuolęs

Jonas Kálvelis iš Drukų — prapuolęs

Jokubas Meisys iš Berčeninkų — prapuolęs

REZERVŲ-UZARŲ REGIMENTAS N.1. ir ULANŲ REGIMENTAS N. 12 ĮSRUTYJE.

Edvardas Rudaitis iš Dubenien — prapuolęs

Danielius Čekys iš Sampfarten — prapuolęs

4-tas Eskaronas ulanų Ernestas Kleinas iš Bajorgalių — užmuštas

Richardas Lukaitis iš Gaidelių — prapuolęs

Adolfas Vedleris iš Trokininkų — prapuolęs

Borys — prapuolęs
Pranas Sagauskis iš Kolatiškių — prapuolęs
Karolis Canderis iš Nikilaiškių — prapuolęs
Otto Mattes iš Bučiškės — prapuolęs
Ernstas Goede iš Klaipėdos — prapuolęs
Jonas Pyperaitis iš Fishhausen — užmuštas
Vilius Koleker iš Budviečių — sužeistas
Abrudaitis — prapuolęs

FELDARTILERIJOS REGIMENTAS N.1 PIRMOJI DALIS, [SRUTYJE.]

Pranas Naujokas iš Parkalų — sunkiai sužeistas
Gustavas Lenkaitis iš Patilšėnų — sužeistas.
Gustavas Šmitaitis iš Neudorfo — prapuolęs.
Arturas Henigis iš Pleikiškių — prapuolęs
Evaldas Enzelaitis iš Termersleben — sunkiai sužeistas
Emilijus Bašaitis iš Beznuhnen — lengvai sužeistas
Frederikas Gėrmanas iš Nauseų — sunkiai sužeistas.
Pranas Rimkus iš Friedrichsruh, Infanterijos reg. N 43 — sužeistas.

Korespondencijos

WAUKEGAN, ILL.

Socialistų balius su programa.

Nedėlioį 25 d. spalio š. m. L. S. S. 125 kuopa parengė balių su labai gražia programa. Buvo pakviestas kalbėtojas drg. A. Vasiliauskas iš Chicagos, choras Sunų ir Dukterų Lietuvos Dr-stės ir 4 deklamatorės.

Pirmiausiai choras vedamas J. Lankelio iš Chicagos, padainavo dvi darbininkiškas ir vieną tautišką daineles. Kaip del 4 mėnesių gyvavimo, choras gana gražiai padainavo, tik altai ir basai silpnokai, turbūt, nusigando publikos; kitą sykį, be abejonės, geriau padainuos, nes balsai lavinai-kuo toliaus tuo labiau. Smagu ir publikai iš tokio spartaus jaunimo lavinimosi dailėje.

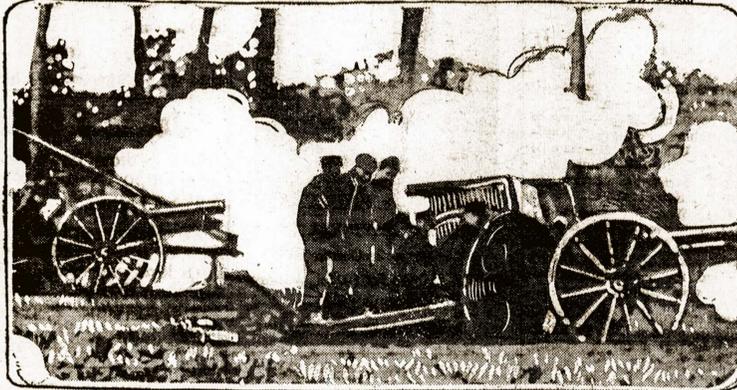
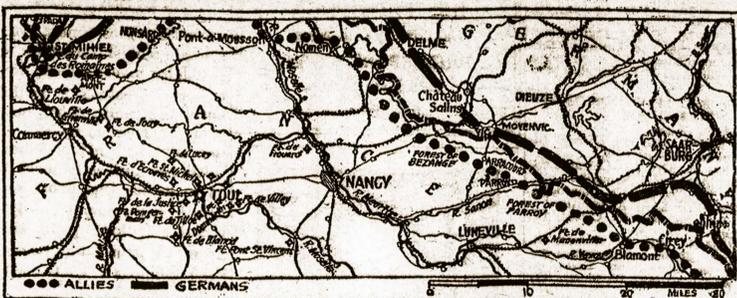
Toliau seka deklamacijos. Pirmiausia deklamavo 9 metų mergaitė V. Mikolaičiūtė, gana gerai sulig savo amžiaus, antra deklamavo P. Mikolaičiūtė, kiek didesnė už pirmąją, irgi neblogai, tik klausė sufliorijos, matyt nemokėjo iš atminties. R. Matiejaitė deklamavo irgi neblogiausiai, bet tik dar reikia pasilavinti mimikoj, tada bus dar geriau. Ant galo deklamavau ir aš pati. Apie pasekmes palieku nusprešt publikai. P-nas J. Lankelis labai gražiai padainavo solo.

Po to seka kalba drg. A. Vasiliausko. Kalbėtojas gražiai išaiškino dabartinę bedarbę Amerikoje. Priminė, kad dabar tinė karė atgabens ir Amerikai bādą, kadangi kapitalistai iš čia išveš š Europą visus produktus, kuriuos tenai brangiai parduos ir turės milžinišką sau pelną. Kvietė protestuoti prieš pabrangimą maisto.

Abelnai visa programa išėjo pasekmingai, už ką publika paačiavo ramiai užsilaiykdamai ir garsiu delnų plojimu. Publikos prisirinko pilna svetainė, net sėdymų pritruko, tai apie 100 ypatų turėjo stovėti laike išpildymo programo.

Po prakalbų prasidėjo balius, publika smagiai ir gražiai pažaidė.

Už poros bloky, kitoj svetainėj, buvo kitas balius, kokios ten šventos draugystės, bet čia buvo visa geroji publika, o ten sako, buvė kelios bobelės ir ba-

FRENCH ARTILLERY IN ACTION

Viršuje: Mušij linija apie Nanaj, Francijoje. Apačioj: Franc užų artilerija veikmėje.

žnytelės tarnai, nes pas juos nieko daugiau apart Sokijų ir gėrymų nebuna. Aldona G-lė.

1 d. lapkr. apsidė L.S.S. 125 kp. nariai drg. M. J. Soblickas su Jieva Stenikiene. Šliuba ėmė civilišką; pagirtina tai, kad jie suprato civiliško šliubo vertę ir nereikalavo kuniginio šliubo: Bet vestuvėse buvo senų ir negeistinių papročių, kurie netinka pažangiems žmonėms. Bet gal-but jie taip suprato tą.

Visgi kun. Zaikauskui truko kelių dol., kuriuos jaunieji suvartojo pradžiai šeimininko gyvenimo. Aldona G-lė.

ST. CHARLES, ILL.

Palaisymas prie paisymo.

“Naujienu” 105 num. tulas “Naujienu Skaitytojas” atitaiso mano žinutę “N. 95 num., bet tas atitaisymas nėra teisingas.

Jis rašo, kad prie L.S.S 177 kp. rengiamojo viešojo vakaro naudai Lietuvos Šelpimo Fondo dr-tė Sv. Jurgio neprisidėjo ir nemananti prisidėti. Tas neteisybė. L.S.S. 177 kp. aplaikė nuo viršminėtos dr-jos laišką, kad pritariu bendram darbui ir susirinkime visi sutikę.

Taipgi Lietuvos Sunų ir Dukterų Dr-ja neatmetė pakvietimą, kaip rašoma atitaisyme, tik laukia, kad kitos dr-jos pristotų, tada ir ji pristots, nes jai gėda butų atsisakyti. A. J. W.

WESTVILLE, ILL.

Užmušė lietuvi.

Lapk. iš 3 į 4 d. Bonen Coal Co. No. 9 kasykloje užmušė Petrą Grubį. Ant velionies užkrito akmuo ir užmušė ant vietos.

Buvo nevedęs, 38 metų. Prigulėjo prie draugijų Sv. Kazimiero ir Nekaltos Panos. Paėjo iš Kauno gub., Raseinių pavieto, Šveksnių parapijos.

Senio Brolis.

TOLLESTON, IND.

Prakalbos.

Lapk. 1 d. Ruzgio svetainėje atsibuvo L.S.S. 209 kp. prakalbos.

Kalbėjo K. Gugis, “Naujienu” B—vės prez. Publikos ne daug buvo atsilankę, nes tą dieną ant kiekvieno kampo stovė-

tuvių sceniškoj dailėj. Scenos dailė reikalauja didelio įsigilino, supratimo, atjautimo, ir daug, daug darbo. Dramos aktoriai vakar parodė, kad jie tą jau suprantai ir nori sulig tuo supratimu elgtis. Lošti veikalą tai nereiškia išeiti ant scenos vienam po kito įvairiems žmonėms ir atbūnyti savo žodžius, kaip ant nelaimės kuo ne visuose lietuviškuose vaidinimuose yra daroma, ar bent buvo daroma iki šiol. Toks daugumas elgimosi galėjo reikšti tik sceniškos dailės pažeminimą, išniekinimą. Tam turėtų būti padėtas galas. Ir butų gerai, kad vakarykščias Dramos draugijos pasirodymas prie to prisidėtų.

TWO RIVERS, WIS.

Prakalbos. Vestuvės.

30 d. spalio anglų Social-Demokratų Partija surengė prakalbas. Kalbėjo kandidatas į senatą nuo Wis. valstijos Emil Sidel iš Milwaukee, Wis.

Kalba buvo nunosekli ir daug žmonių su atyda klausėsi. 31 d. spalio apsidė narys L. S. S. 230 kp. drg. Antanas Akelaitis su p-lė Morta Sibalskiute. Šliuba ėmė civilišką.

Laimingu sugyvenimo jauniems.

V. V. Vasiliauskas.

Chicagos žinios

DRAMOS DRAUGIOS TRIUMFAS.

Taip, vakar pastatytas scenoje Mindaugis tai buvo Dramos draugijos triumfas. Dramos draugija taip gerai nei vieno veikalo nebuvo sulošusi, kaip ji vakar sulošė J. Slovacchio didelę tragediją Mindaugi.

Laimingu aplinkybių susibėgimu Dramos draugijon yra sususpietuosios geriausios Chicagos lietuvių aktoriskos spēkos. Ir šitos spēkos Mindaugyje pasirodė visoje savo galėje. Kiekvienas aktorius čia stengėsi parodyti ir parodė geriausia, ką jis gali.

Taip ištikrųjų turėtų būti visuomet, by kokį veikalą lošiant. Bet taip žinoma visuomet nesti. Šventė visgi buna ne kasdieną. Ir todėl ji tuo malonesnė, kada ji ateina.

Toks atsitikimas, kaip vakarykščias Mindaugio pastatymas negali praeiti nepastebėtas. Tai yra vienas šviesių apsišėkimų dar tik pradėdancioj užgimti silpnutėj lie-

prididengės; Tai buna nusidėjėliu; tai vėl šventuoju.

J. Briedis kaip tik tokį kryžio-ką ištesėjo atvaizdinti. Pirmajame akte jis puikiai rodė apsimetėlio kryžioکو šventenybę, pro kurią buvo matyt tie “žalčio žvynai,” apsišėkę jo išdidume, puikybėje, viename kitame jezuitiškame pagrānime. Trečiame akte prie Mindaugio išpažinties Heidenrichas turėjo pasirodyti tokiu, kurs “šliaužioja po žemę.” Šito Briedis gal permažai parodė. Bet toliaus scena atsiskyrimo su mindaugiu, kur Mindaugis meta karuną, o Heidenrichas sudrasko kamžą, buvo labai gerai atlikta. Ir Mindaugis ir Heidenrichas čia pasirodė pilnoj galėje. Kliostoriuje Heidericho scena su Aldona buvo atlikta užtektinai gerai, nors žinoma daug prie jos pagerinimo dar butų buvę galima pridėti.

Daumanto rolę lošė J. P. Prušinskis. Antrame akte pasimatyme su savo pačia Aldona Daumantas buvo labai blogas. Savo baisiu rėksmu jis užmušė ir “nakties tylumą,” ir nemažai pagadino Aldonai lošimą. Toliesniuose aktuose Daumantas stengėsi pasitaisyti.

Trinaičio rolę J. Sankunas buvo visai geras. Jis yra užbaigėju visos tos kruvinos tragedijos, ir jis kaip tik tinkamai užbaigė ją, sukniupes prie negyvos Mindaugio motinos Ragnytės.

Labai gerai pasižymėjo trumpoj Vaisvilkiio minyko rolęje A. Visbaras.

Iš kryžioکو pusės Hermaną gerai atvaizdino J. Buragas. Liutavarij lošė naujas Dramos draugijos lošėjas J. Kaupis. Kaip nuo pasirodžiusio pirmo syk scenoje, negalima daugiau reikalauti. Jeigu netingės pasilavinti, gal galės tapti ir neblogu aktoriu.

Moterų rolęs Mindaugyje, nors nedidelė, bet yra nelengvos. Jas atvaizdino ponai M. Damijonaitienė ir p-lė L. Žilvičiūtė.

Ragnytė, Mindaugio motinos, rolę ponai M. Domijonaitienė yra gerai supratusi. Visa rogi buvo išlaikyta lygiai, be jokio šiurkštumo. Mindaugio prakeikimo scena, nors padarė ispuđį, bet buvo silpnoka. Užtai aukojimo Lietuvos dievams scena buvo ispuđinga.

Slovackio Aldona tai yra tarytum kopija Shakespeare'o Ofelijos iš Hamleto. Panelė L. Žilvičiūtė buvo tokia miela Aldona. Ji buvo visa paskendusi toj rolęje, visa ja užžavėta, ir rodos nei vieno žodžio ji neįstare jo neatjautus. Aldona jos vaidinime tikrai atrodė graži ir nekaltą gėlelę, patekusi tarp žiaurių jegu. Tik gaila, kad antrame akte Daumanto pergarsus šnekėjimas paskandino jos žodžius.

Visame Mindaugio pastatyme galima butų pažymėti keletą spragu, bet jos nebuvo tiek svarbios ir nesimetė į akis. Visi aktoriai buvi gerai nugrimiruoti ir turėjo visai tinkamus kostiumus.

Žodelį reikia tarti apie publiką. Paprastai iki šiol musų publika buvo kaltinama, kad ji nemokanti ir tragedijas žiurėti, nemokanti jų suprasti, ir jas matydama užsilaiykėti. Bet pasirodo, kad ne tiesa, ar bent ne visai tiesa. Kada tragedija yra gerai lošiama, ir lošime nepavirsta i komediją, publika ją labai gerai supranta, ir moką apvertinti. Tai labai gerai pasirodė vakar lošiant Mindaugi. Publika su didžiausiu atsidėjimu klausė ir žiurėjo, ir ne tik niekas nesijuokė, bet, kur galima buvo verkti, net verkė. Tai paliudijimas, kad Mindaugis tikrai gerai buvo lošiamas. Reiškia, reikia tik gerai lošti, ir publika gerai užsilaiyks. Kitaiip ir negal buti. Jeigu duodi pilną tikrenybės iluzija, tai publi-

ka, kokia ji nebutų, turi ta iluzija persimfti.

Publikos - gi Mindaugio pažiurėti atėjo ištikro daug. Visos vietos buvo užimtos. Rep.

“BIRUTES” KANKLININKU VAKARAS.

Pereitoj subatoj Meldaziio svetainėje atsibuvusj “Birutes” kanklininku vakarą koncertą galima pavadinti pilnai nusišėkusi. Rods nekuriuos programo vietos buvo silpnokai atfiktos, bet užtaigi kitos pavyko kuopuikiausiai. Ypač gerai buvo suloštas triologas “Tamo Vargai,” kur patsai veikalėlio autorius J. B. Kaupas artistiškaai atliko svarbiausią — studento Tamo — rolę. Matomai J. B. Kaupas gerai pažįsta mokslėvio psichologiją.

Taip-pat publikai patiko Stepuko juokai, kuriuos p.krėtė V. Brusokas. Apart juokėliu, V. Brusokas poetiškais išsišėkimais vaizdžiai nupiesė saldžių atsiminimų apie Lietuvą ir dabartinę jos išvaizdą. Tas publikai irgi patiko.

Publika, kurios buvo pilna svetainė, likosi užganedinta.

J. S — is.

...Apie tą patį “Birutes” kanklininku vakarą kitas “N.” korespondentas Klebono Burdingerius paduoda dar sekančias smulkmenas:—

Pirmiausiai buvo sulošta triologas; nors buvo silpnas, bet buvo ispuđingas. Iš eiles tapo sudainuota solo dainė, kuria atliko p-lė Gurinskaitė. Butų buvusi gera, alia p-lė, kuri akompanijavo, klydo ir todėl išėjo persilpną. “Balalalka” — solo, kurį atliko p. Bernotas, nusisekė pusėtinai. Kvarjetas, kuriame dalyvavo p. p. Jakutis, Stankievičius, Sarpalis ir p. Stogis, buvo labai pasekmingas. Nepaprastai atsizymėjo p. J. Malinauskas, kuris atliko piano solo. “Perpetuum Mobile” Solo smuika atliko p. V. Sarpalis artistiškaai. Angliškaai dainavo šias dainas I. Rosery—Nevin; II. Crossing the Bar Marshall solo. Tai atliko p. Stogis geras dainininkas. Gitara solo skambino J. Kazanauskas silpnai. Bernuzeli solo dainavo p. F. Jakutis kuris pailksmino publika, ir garsiu rankų plojimu tapo aniru karšu iššauktas ant scenos. “Birutes” kanklininkai skambino pusetinai. Dar daugiau pasilavinę sulauks graži pasekmių. Paskutinis Luvo Stepuko “Juokai,” ši karta Stepukas p. Brusokas kalbėjo labai silpnu balsu ir juokai buvo ne užimantj. Ant pabaigos apipesė Lietuvos gamtos grože. Ale kad kalbėjo labai silpnu balsu, tai publika pradėjo nerimauti, ir tuoj ir užibaigė programą. Po programai tuoj prasidėjo šokiai kuriuos jaunuomenė linksmai šoko iki vėlumai.

Klebono Burdingerius.

APIPLESĖ.

Subatos naktj, apie 10:30 val. Adolfą Petkų ir jo draugą einant iš darbo ant Taylor gatvės užpuolė 3 ginkluoti pėšikai. Nuo Petkaus atėmė laikrodėlį vertės \$35.00, o nuo jo draugo \$3.00 pinigais.

SERININKŲ SUSIRINKIMAS

Bridgeporto “Naujienu” šerininukų susirinkimas atsibuvo panedėlyj, 9 d. lapkr., 8 val vakare. “Ausros” svetainėje, 3149 Ho. Halsted St. Malonėkit čia pat gyvenantieji atėiti i susirinkimui. Cirkuliacijos kom.

Daug turtuolių Chicagoj ne užsimokėjo taksu arba nusakė jų. Prokuratorius Hoyno nori surasti kaltininkus. Taksu truksta iki \$80,000,000.

Supirkimai prieš. Kalėdas turtingesniems žmonėms patariama jau dabar pradėti. Daugelis bedarbių klerkių tokiu būdu galės greičiau gauti užsiėmimo.

Chicagos majoras Harrisonas ketina statyti savo kandidatūrą į majorus ir ateinančiais rinkimais.

Žydai Chicagoje pradeda smarkiai dirbuoti, kad supirktus daugiaus pinigų Palestinos atpirkimui žydų nuosavybėn. Sako, žydai busią laimingi tik savo karalystėje.

Stok-garduose karantinas da neužsibaigęs, bet, sako, už kelių dienu stock-yardai jau bus atidaryti. Gyvulių ligos besiplatinimas esąs jau sulauktytas. Užmuštų gyvulių vertė stock-yarduose siekia \$75-000. Užmušta daug karvelių ir pelių.

Laiškas iš Lietuvos.

Laiškas iš Vilniaus gub.

Aleksandras Pivoriūnas iš Disnos solžiaus, Tverėsiaus parap., Švenčionių pav., Vilniaus gub. 25 d. rugsėjo rašo savo broliui Petru, Chicago (laiškas perėjęs per cenzūrą).

Pas mus labai liudna, jau netoli karė. Jau girdis kaip saudo iš kanuolių.

Daug išvarė mūsų svieta. Iš Disnos išvarė, kaip jau pirmiau rašiau: Feliksą Krasauską, Augustiną Saplį, Petrą Geonį, Ambrožių Bielini, Zigmontą Umbražiną, Juozą Liubinską, o dabar vėl išvarė Praną Voldemarą, Alfonsą Rudžį, mūsų švogeri. Sesytė labai vargingai gyventi liko su keturiais mažais vaikais, taipgi išpaėmė Gabriuką Badauską ir Igną Selemoką.

Gal diena už dienos sulauksime mūsų ir Vilniaus gub.

"AUSROS" MOKYKLA.

mokina:

- Anglų kalbos,
- Aritmetikos (rokundų)
- Knygvedystės,
- Stenografijos,
- Typewriting,
- Pirklybos Telsių,
- Abelnos Istorijos,
- Geografijos,
- Algebras,
- Geometrijos,
- Trigonometrijos,
- Braizymo.

Mokinimo valandos:

Nuo 9 išryto iki 5 po pietų. Vakare nuo 7:30 iki 9:30.

3149 S. Halsted st., Chicago, Ill.

"Kova"

Tai geriausias ir prieinamiausias darbo žmonių laikraštis. "KOVOJ" telpa geriausių rašėjų raštai ir geriausių poetų eilės. "KOVA" išėina syki į savaitę ir turi labai daug skaitytojų. "KOVA" uoliai gina darbininkų reikalus ir kainuoja tik \$2.00 ant metu. "KOVA" užsiūrašydami adresuokite šitaip:

"KOVA"
1815 E. Moyamensing Ave.,
Philadelphia, Pa.

AR NORI

gauti DYKAI dvi geras stanzas ir kataligos visokių gėrų mairišką stanku ir kitokių visokių dalyku, kuriu tu laisvai nori, o nesitai kur tu gauti Jolgu taip, tai atstank savo pilna ir apleisti padros, o ane tuojau tu kataligos ir tas stankas tau nusiūsi DYKAI. Adresuok:

JUOZAS J. SZLIKAS,
(M. GIKAS)
3291 S. Halsted St. Chicago, Ill.

"NAUJIENŲ" REDAKCIJOJ
galima nusipirkti šias knygas

- Kaipo žmogus' Mansto, parašė James Allen 15c
- Iš širdies, parašė James Allen .. 15c
- Kaip Padaryti Monus, parašė J. Ilgaudas 50c
- Nuosavybės Išsivystymas Paul Lafargue 50c
- Moralybės Išsivystymas, parašė L. Krzywicki 25c
- Draugijos ir Organizmų Evoliucija, Arthur H. Lewis 50c
- Namų Pragarai (komedija) vertė J. Ilgaudas 10c
- Darbas, Emile Zola, Pirmas tomas 75c
- Audėjai, Gerhard Hauptmann .. 50c
- Adomas ir Ijeva, J. Ilgaudas .. 25c
- Amerikos Piliėtis, sutaisė J. Ilgaudas. 25c

Draugijos ir organizacijos

Pasiskyrusios "Naujienas" Organu

LIETUVIŲ ZECERIŲ SAJUNGOS AMERIKOJE

Valdyba:
Pirmininkas—J. Klevas, 1841 S. Halsted st., Chicago, Ill.
Organizatorius—A. Lebeckis, 3261 So. Halsted st., Chicago, Ill.
Sekretorius—A. Juozaitis, 3319 Lowe Ave., Chicago, Ill.
Iždininkas—K. J. Sukevičia, 4512 So. Rockwell st., Chicago, Ill.

SOCIALISTŲ PARTIJOS LIETUVIŲ SKYRIŲ—

Centro Komitetas:
Organizatorius—A. Siderevičia, 1347 S. 48th Ct., Cicero, Ill.
Protokolų Sekretorius—M. Burba, 1347 S. 48th Ct., Cicero, Ill.
Iždininkas—W. Butvil, 1508 — 49th Ave., Cicero, Ill.

Veikiamasai Komitetas:
M. Butvil, 1304 — 50th Ct., Cicero, Ill.
A. Vasiliauskas, 2860 W. 22 St., Chicago, Ill.
V. Miter, 1621 17th Ave., Rockford, Ill.
Biznio Agentas—A. Vasiliauskas, 2860 W. 22nd St., Chicago, Ill.

DR. VINCO KUDIRKOS DRAUGIJA

Steger, Ill.
Viršinininkai:
Prezidentas A. Yusas, Box 200, Steger, Ill.
Vice-Prez. W. Stokkus, Box 435, Steger, Ill.
Protokolų Sekr. J. J. Dambrauskas, L. Box 364, Steger, Ill.
Fin. Sekret. J. Kelly, L. Box 283, Steger, Ill.
Iždininkas T. Sznekutis, L. Box 482, Steger, Ill.
Susirinkimų vieta—p. Salasevičiaus svetainė. Susirinkimai buva nedėliomis po pirmos kiekvieno mėnesio, 1 val. po pietų

U. G. W. of A. LOCAL 269 VIRŠININKŲ ADRESAI:

Prezidentas, A. Ripkevičia, 1679 Milwaukee ave., Chicago, Ill.
Prof. Rašt. P. Švelnis, 1839 W. Vabansia Ave.
Turtų raštinnkas, A. Ambrozevičia, 1685 Milwaukee Ave.
Iždininkas, P. Galskis, 2019 Le Moynė St.
Biznio agentas, A. Bachunas, Ofisas randasi 1223 Milwaukee ave; valandos: 5:30 iki 7 val. vakare. Main office 818 W. Harrison street, Chicago, Ill.

DR. JOS "TEVYNĖ LIETUVOS MYLETOJŲ"

Pirmininkas, Jonas Janulis, 8427 Gilbert Ct.
Pirm. pagalbininkas, Mikolas Valtonis, 8427 Gilbert St.
Protokolų raštinnkas, J. Kriščiūnas, 8614 Vincennes Ave.
Fin. raštinnkas, Teofilus Binkis, 8144 Vincennes Ave.
Kasierius, Jonas Baukus, 8428 Vincennes Ave.
Susirinkimai bus nedėliomis. Ateinančias susirinkimas atsibus pirmoj nedėli, po 1 d., 2 val. po pietų. Malonėkite visi atilankyti.

Draugystė Didžiojo Lietuvos Kun. Gedimino, Kensington, ILL.

Pirmininkas—D. Štatkus, 152 E. 116th St., Kensington, Ill.
Pirm. pagalbininkas—A. Bagušas, 12—136 place, Riverdale, Ill.
Raštinnkas protokolų—P. Lukauskis, 341 E. Kensington ave.

Raštinnkas finansų—Ig. Mineika, 216 W. 105 St., Chicago, Ill.
Iždininkas—F. Švedvilas, 341 E. Kensington ave.
Susirinkimai atsibus paskutiniame nedėlienyj kožo mėnesio 2 val po pietų F. Švedvilos salėje, 341 E Kensington ave.

VYRU IR MOTERŲ APSVIETOS DR. TĖS VIRŠININKAI.

Pirmininkas, A. B. Liutkus, 1305 S. 50th ave Cicero, Ill.
Vice-pirmininkas, F. Stalorius, 833 W. 33rd pl., Chicago, Ill.
Nutarimų raštinnkas, Zig. Songalis, 1900 So. 48th Ct., Cicero, Ill.
Finansų raštinnkas Kasp. Adomaitis, 1417 So. 49th Ct. Cicero, Ill.
Kasierius Mary Bartkienė, 1500 So. 48th Ct., Cicero, Ill.

LIETUVIŲ PROGRESIŠKA PAŠALPOS DRAUGYSTĖ.

Valdyba:
Pirmininkas, Juozas Jankauskas, 2018 So. String st., Chicago, Ill.
Pirmininko Pagelb., K. M. Ramutis, 1422 So. Halsted St., Chicago, Ill.
Protokolų Raštinnkas, Petras Kasparaitis, 4012 Maple Wood Ave., Chicago, Ill.
Turtų Raštinnkas, Martinus Pūnis, 2018 So. String St., Chicago, Ill.
Iždininkas, Mikas Kasparaitis, 4012 Maple Wood Ave., Chicago, Ill.

Tai viena iš geriausių pašalpos draugystė. Norintis įstoti į šią draugystę atsilankykite bile pas kokį Valdybos narį. Gausite patarimus ir konstituciją pašalpyti. Sužinosite visus įstatus.

Mėnesiniai mitingai atsibus kožną antrą savaitę po pirmaj, Geo M. Chernaucko svetainėje, 1900 So. Union Ave., Cor. 19th Street.

Jūsų Akys

Ar jos raudonos, asarotos, arba kažio uždegotos? Ar kenti nuo kataraktų—vandenuolio, augimu nusilpnėjusių vokių, žvairių akių ir kitokių negerumų? Tamsta negali užvilkti gydymu, nes-laikas brangus. Beveik visi akių negerumai galimi išgydyti su laiku. Kuoligiau atidėsi neduodamas joms greitos ir geros užžiuros, tuo labiau negerumus padidinsi, kurie gresia dideliu pavojum Jūsų regėjimui.

17 METŲ ANT STATE GATVĖS.

Pavelykite man išgaminuoti Jūsų akių padėjimą dykai. Jeigu aš galėsiu pagelbėti aš pasakysiu taip: jeigu aš negalėsiu, atvirai pasakysiu, jogei ne. Aš Jums suteiksiu naudą mano 17 metų patyrimo, kaip akių specialistas ir mano sumanumą gydymui tukstančių tokių padėjimų, kurie yra apleisti kitų.

Jūs negalite turėti nieko kito kaip tik okulistą, kuris pilnai nusimano apie akių padėjimą; taipgi aš kaip tik toki patarimą Tamstai duosiu. Mano reikalavimai labai maži ir lengvai galėsite padaryti sutartį.

DR. F. C. CARTER, M. D.
Specialistas akių, ausų, nosų ir visokių gerklės ligų.

Naujas No. 120 S. State St., 2-ros lubos, Chicago.

Valandos: nuo 9 ryto iki 5 po pietų; Nedėliomis nuo 10 iki 12 dienos.

Vienos duris į šiaurius prie The Fair.

REIKALAUK

Naujo katalogo su naujausiais išradimais kokių jokiame kitame kataloge lig šiol nebuvo; visokių reikalingiausių žmogui dalykų. Ir aparti to visokių naudingų patarimų ir pamokinių. Kas prisiūs dešimties tas gaus katalogą.

J. SINKUS and CO
3151 So. Halsted St., Chicago, Ill.

ROCKFORDIEČIŲ ATIDAI

Gerbiamieji! Jeigu kartais per klaidą kurie negautumėte "Najienų", malonėkit pranešti **Naujienų** cirkuliatoriams: St. Petrauskas, ir F. Raškevičia 1014 So Main St., Rockford, Ill. Telephone 1726 Old ph.

CARR BROS. WRECKING CO. INC.

PARDUODAME PIGIAI SENAS IR NAUJAS LENTAS, STULPUS IR KITOKI MATERIJOLA.

Taipgi maliava, vinis, duris, langas, storą popierą, stogams dengti ir tt.

PHONE. YDS. 1294 3003 TO 3039 SO. HALSTED STR.

DR. THOMPSON
Daktaras ir Chirurgas
BRIDGEPORT, CONN.
1128 Main Street.,
Kalbama lietuviškai.

DR. E. F. NAPIERALSKI,
Gdydytojas ir Chirurgas
Valandos: išryto iki 10 val., vakare—nuo 6 iki 8 val.
1659 WEST 18th ST.

KELIAS Į APSVIETĄ.

Geriausias kelias, kuriuo žmogus gali žengti prie apšvietos, yra skaitymas "JAUNIMO SAPNŲ." Nes "Jaunimo Sapnus" išleidžia ir redaguoja Amerikos gabiūs ir mokyčiaūs lietuviai studentai. Jie rašo į juos visokių straipsnių ir prelekcijas iš įvairių mokslo šakų, kurias jie studijuoja. Taipgi į "Jaunimo Sapnus" rašo ir kiti gabiūs lietuviai rašėjai. Taigi skaitydami "Jaunimo Sapnus" jus gausite geriausių dvasišką peną, kurio negali suteikti nei joks kitas laikraštis ar magazinas. Dabar ką-tik išėjo iš spaudos jubilėjinis "Jaunimo Sapnų" numeris didžiai padidintas ir pagražintas puikiais straipsniais. Pavienis numeris galima gauti už 25c. Užsiprenumeruojant ant metų kaštuoja tik \$1. Mes gi duodame specialį pasiulymą skaitytojams tik ant trumpo laiko. Kas prisiūs \$1., gaus taipgi visus per toje meto numerius sykiu su prenumerata.

A. P. Gliebauskas
3151 So. Halsted St., Chicago, Ill

GERIAUSIA PROGA

DARBO ŽMOGUI

Jeigu nori, darbinink, turėti savo ločius namus, įgyti, 5 akrus žemės ir darba ant visados, prie kurio dirb damas uždirbsi nuo \$3 iki \$5 į dieną, tai atsiskaukie į žemiau paminėtą vietą. Ši kompanija susideda iš darbininkų žmonių kaip kokia draugystė. Kam kitam uždirbti milijonus kad pats sau gali tą padaryti. Mes turime pas save laiškus, kuriuos gavome nuo darbininkų senai išvaizavusių iš Chicagos su padėkavonėm už suteiktą jiems darba. Del platesnių žinių kreipkitės į žemiau padėtą vietą, kur jus galėsite matyti tų darbininkų laiškus.

CLINTON & CO
610 Blue Island Ave., Room 415
Chicago, Ill.

NORIŲ GREITAI PARDUOTI

dali savo "Najienų" Bendrovės šėry. Kiekvienas šėras vertės \$10.00. Perkantiems tuojau atiduosiu speciališka kaina. Norintieji pirkti rašykite šiuo adresu:

J. ILGAUDAS
3234 W. 64th St., Chicago, Ill.

Mokykla Anglų Kalbos

Yra tai vienatė mokykla, kuri duoda pilną užtikintą mokymo angliskos kalbos, labai trumpame laike. DIENINĖ IR VAKARINĖ MOKYKLA Gyvenančius kituose miestuose, mokiname per laiškus pagal naujausią metodą. Platesnių žinių rašykite pas:

WATCHES BROS.
1741 W. 47th St., Chicago, Ill.

Persergejimas

Nėpirk jokios žemės, nors ir kasžin kaip puikiai išgarsintos, pakol nepasiklausi manes apie jų derlingumą ir vertę. Pustinės ir smiltiniai nekurių kompanijų dabar tiek išgarsinama, kad išrodo auksu. Paskutini laiku ištirinėjau žemes keliose valstijose, kuriose lietuviai jau gyvena ir kurios išgarsinamos. Turiu valstijų ir Suvienytų Valstijų valdios raportus ir todėl galiu kiekvienam sąžimiškai patarti kur kokios žemės, kokis klimatas ir kokis derlingumas. Pirmą negu kur pirksite, rašykite su užklausimu, įdėdami už 2c marķę atsakymui

J. ILGAUDAS
3234 W. 64th Street, ... Chicago, Ill.

Juozas J. Szlikas

dabar lankosi Rytinėse valstijose, kaipo "Naujienų" keliaujantis agentas.

Pirmiausia aplankys Pittsburgą ir jo apielinkes. Vėliaus lankysis visoje Pensylvanijos valstijoje. "Naujienų" administracijos yra įgaliotas rinkti "Naujienoms" prenumeratą. "N." Administracija.

DIDELIS BARGINAS.

Parsiduoda 3 gyvenimų namas su lotu 37x125 pėdų didumo, arti prie Crane šapų, netoli bažnyčios. Brukavota gatvė, gasas ir toiletai. Padarytas trims familijoms; pelno neša \$35.00. Kaina \$2,800 už cash arba ant išmokėjimų. Kreipkitės pas:

J. McDONNELL
3622 S. California Ave., Chicago, Ill.

Didžiausias Pinigus

Per sekančius dešimtį ir daugiau metų padarys Amerikos Farmeriai, delto, kad jie turės maitinti nevien Amerikos gyventojus, bet ir didelę dalį svargusių nuo karės Europos gyventojų. Pragyvenimas pakils dar daugiau negu iki šiol ir todėl Amerikos farmerys gaus už savo produktus daugiau mokėti negu iki šiol, ir todėl Amerikos farmerių atsidaro aukso laikai. Farmų žemės Amerikoje labai pakils savo vertėje.

Todel dabar geriausias laikas nusipirkti sklypą žemės ir pradėti ukinkauti. Vienok, pirkdamas žemės turi gerai apsižiūrėti, kad nenuspirtum smiltynus, akmenis ar klampynes, nes kaip Lietuvoje, taip ir Amerikoje yra visokių žemių. Geriausiai, jeigu nori pirkti žemės, atrašyk man, o aš pranešiu tamstai kur kokia žemė ir po kiek ji parsiduoda.

J. ILGAUDAS
3234 W. 64th ST., Chicago, Ill
Tel. Prospect 704

Pirk Biznį

Parsiduoda labai pigiai ir geroj vietoj pekarnė ir grosernė: biznis gerai išdirbtas, atneša gryno pelno nuo \$150.00 iki \$200.00 į mėnesį. Priežastis pardavimo—išvažiavimas. Atsiskaukie pas:

J. SINKUS
3151 S. Halsted St., Chicago, Ill.

Tel. Drover 7169.

S. Markunas

GENERALIŠKAS KONTRAKTORIUS
Muravoja konkrytą, padirba speciališka provijemus namus, ir padirba po savininkų reikalavimui.
2459 W. 46th Place. CHICAGO, ILL.

PEARL QUEEN KONCERTINOS

(Dirbta Amerikoje)
Yra pripažinta per 6000 muzikantų kaipo geriausia. Neapsigak imdamas pamedžiojimius, reikalauk PEARL QUEEN. Mes turime lietuviškas gaidas. Katalogas siunčiamas dykai. **GEORGI & VITAK MUSIC CO.**
3 Krautuvės
1540 W. 47 St., 4663 Gross Ave., Skyr. 769 Milwaukee Ave., CHICAGO, ILL.

Svarbus Pranešimas

Pranešame visiems, kad mes darome kuopukliausius vyrams siutus, ir overkotus ant užsakymo, order

TAIPGI valome dažome prosiname ir taisome visokius drabužius moterų ir vyrų. Darbą padarome kuogeriausia ir mūsų kainos kuozemiausias.

P. P. MANKUS & J. BALCHAS

nepamirškite
2212 So. Leavitt St. Chicago, Ill.
arti 22-ros gatvės.

.. Taipgi gaunama kasdienu Naujienos ir visi kiti laikraščiai.

NETIKĖTAS BARGINAS.

Parsiduoda 40 akru labai geros žemės, molis ir juodžemis. 14 akru užsėta dobilais, 7 akrai kviečiais. Didelis sodnas. Arti prie miesto. Auga viskas. Geros triobos. Kaina tik \$3500. Užtenka įmokėti \$1-200. Už likusią skolą reikia mokėti tik penktas nuosimtis. Vasarą už vienus dobilus galima gauti keletą simtų dolerių, žemė gi galima išduoti ant pusės dirbti. Vieni metu galima yra išrinkti apie \$800.00. Apart pragyvenimo. O je metai geri ir pats dirbsi visą žemę, gali pasidėti grynų pinigų ir daugiau. Turia greitai parduoti, nes labai susirgau ir važiuosiu į šiltus kraštus. Rašyk ar važiuok tuojau jei nori pigiai ir gerai žemės gauti

M. M. SMITH
P. O. Box 201. Grand Rapids, Mich.

Tel Canal 947

SUNKŲS LAIKAI

Delei sunkių laikų reikia taupyti pinigai ir ant drabužio. Galima įgyti už \$5 ir biskį brangiau, siutus ir žieminius plūčius, išėjusius iš mados arba truputį apnešiotus, vertės \$35 ir \$40.00.

S. GORDON,
1415 S. Halsted St., Chicago, Ill

Tuojaus užsirašykite dienraštį "Naujienos"

Dienraščio prenumerata yra tokia: Chicagoje—12c į savaitę. Už Chicagos ribų:
Metams \$5.00
Dviem mėnesiam \$1.00
"NAUJIENOS"
1841 So. Halsted st., Chicago, Ill

LIETUVISKA APTIEKA

Pilnas Aptiekorius-provizorius iš Lietuvos S. VILMAVIČIUS
Užlaikau visokias lietuvišgyduoles, išpildau receptus, kaip amerikoniškus, taip ir krajavų daktarų. Speciališka duodame patarimus vyrų ir moterų paslaptingose ir užsienėjusiose ligose.

Prie aptiekos visada yra geras daktaras ir galite susikalbėti lietuviškai. Todel kreipkitės prie savųjų, kur jus gausite teisingą patarnavimą.
339 Kensington Ave., Chicago.
Telephone West Pullman 659